

Český daňový systém (vývoj a problémy)

6.11.2006

Časová osa

6.11.2006

Daňový systém v roce 1989

- odlišné podmínky pro různé ekonomické subjekty
- důraz na daně placené společnostmi
 - administrativně jednodušší
 - fiskální iluze
- nízké majetkové daně
- prostor pro vyjednávání

6.11.2006

Daňový systém v roce 1989 Daň ze zisku

- odlišné zdanění pro různé firmy
- závislost na formě vlastnictví, odvětví
- co je to zisk?
- sazba 55 – 100 %

6.11.2006

Daňový systém v roce 1989 Daň z mezd

- progresivní daň
- neuniverzální daň – více daní
- výše daně více závisí na sociálním statusu
- viz daň ze mzdy a daň z příjmů

6.11.2006

Daňová sazba			
Daň se vypočte z měsíční mzdy podle této tabulky:			
pres Kčs	až včetně Kčs	Číselní daň	
	1 500	5 %	
1 500	2 000	8 %	
2 000	3 000	180 Kčs a 10 %	ze základu přesahujícího 2 000 Kčs.
3 000	4 000	260 * a 11 %	* * *
4 000	5 000	370 * a 12 %	* * *
5 000	6 000	480 * a 13 %	* * *
6 000	7 000	620 * a 14 %	* * *
7 000	8 000	780 * a 15 %	* * *
8 000	9 000	910 * a 16 %	* * *
9 000	10 000	1 070 * a 17 %	* * *
10 000	12 000	1 240 * a 18 %	* * *
12 000	a výše	1 600 * a 20 %	* * *

Pro výpočet daně se mzda zaokrouhluje na 100,- Kčs nahoru. Přesáhne-li měsíční mzda 10 000 Kčs, vypočte se daň jako součet daně z částky 10 000 Kčs vypočtené podle tabulky s přihlednutím k § 2 a § 3 a daně vypočtené z částky, o kterou mzda přesahuje 10 000 Kčs, zaokrouhlené na 20 Kčs nahoru sazbou ve výši 33 % bez přihlednutí k ustanovením § 7 a § 8.

Převodní zřízení - účinnost od 1.1.1993 do 31.12.1991 (do novely č. 57/91 Sb.)

Zvýšení a snížení daně

§ 7

(1) Daň podle § 6 se zvyšuje poplatníkům, kteří
 a) poplatníkům, kteří nevyživují žádnou osobu nebo vyživují jen jednu osobu, o 60 % daně, jsou-li však ve věku do 25 let nebo přes 50 let (tedy přes 45 let), jen o 40 % daně,
 b) poplatníkům, kteří vychovali alespoň jedno dítě, i když o ně již nepéčejí, o 66 % daně,
 c) manželkám (druzkám), které pobírají mzdu a žijí s manželem (druhem) ve společné domácnosti, o 50 % daně, jsou-li však ve věku do 25 let nebo přes 45 let, jen o 35 % daně.

(2) Zvýšení podle odstavce 1 se vztáhne, jen přesahuje-li daňový základ 560 Kčs měsíčně.

(2) Z příjmů z poskytování služeb na základě povolení národního výboru činí daň z příjmů obyvatelstva

při základu daně I_g		u poplatníků, kteří vyživují alespoň jedno dítě nebo je vychovatel ²⁾	poplatníků u ostatních	ze základu daně přesahujícího Kč
přes Kčs	do Kčs			
	3 800	5 %		5 %
3 800	7 200	10 %		10 %
7 200	20 000	720 Kčs a 20 %	720 Kčs a 24 %	7 200
20 000	30 000	3 280 Kčs a 25 %	3 780 Kčs a 28 %	20 000
30 000	40 000	5 780 Kčs a 28 %	6 590 Kčs a 32 %	30 000
40 000	60 000	8 580 Kčs a 42 %	9 790 Kčs a 48 %	40 000
60 000	80 000	18 980 Kčs a 58 %	19 390 Kčs a 64 %	60 000
80 000	a výše	28 180 Kčs a 70 %	32 190 Kčs a 80 %	80 000

- Daň podle §7 se zvyšuje
 - a) o 40 % poplatníkům, kteří nevyživují žádnou osobu, a
 - b) o 20 % poplatníkům, kteří vyživují jednu osobu.
- Daň včetně zvýšení podle §8 a 10 nesmí činit více než 85 % daňového základu.

6.11.2006

Daňový systém v roce 1989

Daň z objemu mezd

- dodatečná daň k dani z mezd
- financování sociálního systému
- složitý systém směrem k motivaci

6.11.2006

§8
Daňová sazba

(1) Sazba daně z celkového objemu mezd činí: při přírůdku průměrných mezd proti předchozímu roku v %

objemu mezd	sazba daně v %
od 0 do 3	0,5 %
nad 3 do 5	1,5 + 1. - %
nad 5 do 7	3,5 + 1,5 %
nad 7 do 10	6,5 + 3. - %
nad 10	15,5 + 8. - %

přičemž čísel "8" se rovná procentu přírůstku průměrných mezd přesahujícím spodní hranici příslušného daňového pásma s přesností na setiny.

(2) Průměrnou mzdou běžného roku se rozumí podíl příjádající na jednoho pracovníka vypočtený z objemu mezd (§9), sníženého o zúčtovanou mzdou za produkční práci učňů, a skutečného průměrného počtu pracovníků v běžném roce. Průměrná mzda předchozího roku se stanoví tak, aby byla zachována metodická a organizační srovnatelnost s běžným rokem.

(3) Sazba daně z individuálních mezd činí z rozdílu mezi roční mzdou a částkou 30 000 Kčs při roční mzdě

do 36 000 Kčs	15 %
do 42 000 Kčs	25 %
do 48 000 Kčs	40 %
do 54 000 Kčs	60 %
do 60 000 Kčs	80 %
nad 60 000 Kčs	100 %

6.11.2006

Daňový systém v roce 1989

Daň z obrátu

- okolo 1800 různých daňových sazeb
- snaha o kontrolu cen
- negativní daně
- pravidelné úpravy
- vyjednávání

6.11.2006

Daňový systém v roce 1989

Ostatní daně

- nízké daně z majetku, ale soukromý ...
- vysoké daně na soukromé aktivity

6.11.2006

Daňové výnosy 1989

■ daně ze „zisku“	83
■ d. z objemu mezd	95
■ daň z obrátu	86 = 135 – 49
■ daň z mezd	53
■ jiné	37
■ -----	
■ SUMA	354 = 47 % HDP

6.11.2006

1990

Je potřeba změny?

- Systém není kompatibilní
- Vstup do EU – DPH
- Vysoké zatížení
- Měkká pravidla

6.11.2006

1990

Nové principy daňového systému

- Neutrální daně
- Sjednocené podmínky
- Srovnatelné zatížení
- Harmonizace

6.11.2006

1990

Časový plán reformy

- Jak rychle provést změny?
- Změny 1990-1992
- Příprava
- Nové daně 1993
- Úprava 1993 –

6.11.2006

Volba tempa reformy (cena)

- Provést rychlou reformu ??
 - rychle odstříhnutí od bývalé d. s. (vyjednávání)
 - vyšší počáteční náklady
 - potřeba velkého zjednodušení
- Provést postupnou reformu ??
 - vzdělávání poplatníků a správců
 - kontinuita daňových výnosů
- tranzitivní náklady implementace
- nejen náklady VS
- vyšší počet poplatníků
- nový systém více závisí na informacích
- obecně potřeba velkého zjednodušení

6.11.2006

Změny 1990-1992

- Upravování jednotlivých daní tak, aby nebránili vytvoření konkurenčního prostředí
- Příprava nové daňové soustavy 1990-1991 - Parlament

6.11.2006

1990-1992

Daň ze zisků

- Sjednocení podmínek
- Nové účetnictví
- Odbourání vyjednávání
- Jedna sazba 55 %

6.11.2006

1990-1992 Daň z mezd

- Větší důraz na osobní příjem, než na sociální okolnosti
- progrese

6.11.2006

1990-1992 Daně z obratu

- Zrušení negativní daně
- Omezování počtu sazeb
- 1992 – 4 sazby
- Přeskupování

6.11.2006

Daňový systém 1993

Přímé daně	Nepřímé daně
■ DPFO	■ DPH
■ DPPO	■ SD
■ Majetkové	■ Ekologické
■ Mimo stojí sociální a zdravotní pojištění	■ Clo

6.11.2006

Dílčí změny 1993-2004

- Rychlá reforma – jednoduchý systém
- Svět nečeká
- Potřeba harmonizace
- Změny vlád a fiskálních politik

6.11.2006

Daň z příjmu fyzických osob

- Nejčastější změny
- Snížení z šesti sazeb na čtyři
- Inflace – indexace - posun pásem
- Eroze d. základu – změkčování
- společné zdanění manželů

6.11.2006

Daň z příjmu právnických osob

- Snižování sazby z 45 na 24 % (2006)
- Úpravy odpisů
- Riziko – odečitatelná položka, ztráta, podpora investic
- Další snížení ??
- koordinace uvnitř OECD

6.11.2006

Sociální a zdravotní pojistné

- platba rozdělena mezi zaměstnance (12,5 %) a zaměstnavatele (35 %)
- největší část na financování důchodů (28 %) a zdravotnictví (13,5 %)
- od 1993 nedošlo k zásadním úpravám – systémy mají napjaté rozpočty
- v rámci reformy VEFI -> zvyšování vyměřovacího základu pro OSVČ

6.11.2006

Daň z přidané hodnoty

- 23 % X 5 %, „záměr“ snížení na 15–19 % X 8 %
- snížení standardní na 22 % a později (2004) na 19 %
- snižování registračního práhu
- přesun ze snížené do základní
- harmonizace s EU standardy

6.11.2006

Spotřební daně

- Harmonizace X kurz koruny
- PHM – zvyšování, zelená nafta, duty free, bionafta
- Tabák – dvousložková daň, „odklad do 2008“
- Alkohol – evropská úroveň

6.11.2006

Problémy české daňové soustavy

- Zdanění práce
- Zdanění OSVČ
- Investiční pobídky
- Daňové úniky a nedoplatky
- Zdanění tabáku
- Ekologické daně
- Daňové výdaje

6.11.2006

Doporučení expertů

Bronchi – Burns OECD 2000

- Snížení výdajů – příjmů (daňová kvóta MFČR 10/06)

1998	2000	2004	2005	2006	2007
32,7 %	32,9 %	34,6 %	35,6 %	35,0 %	34,1 %

- Jedná se o daňovou kvótu podle metodiky GFS s konsolidací pojistného na sociální a zdravotní pojištění hrazené vládním sektorem jako zaměstnavatelem

- Omezit skupinu zboží se sníženou sazbou DPH
- Omezit význam SZP
- Řešit nižší zdanění OSVČ
- Zlepšit daňové řízení
- Řešit distorznost dvojího zdanění PO

6.11.2006

Další změny

- „Modrá šance“
- „Jahnův“ návrh
- „Sobotkův“ návrh (snížení sazeb a nahrazení o.p. slevou)
- Alokační funkce
 - soulad s legislativou EU (DPH, SD, ekologické daně)
- Redistribuční funkce
 - penzijní reforma (+ zvýhodnění práce pro určité skupiny)
 - reforma zdravotnictví
 - snížení nákladů práce
 - podpora rodiny
- snižování DPPO

6.11.2006